

บทที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและข้อมูลจากแบบคำถามในการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1. ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม (Questionnaire)

ในการวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาของมูฮัมมัด บิน สะหูน และบูรฮานุดดีนอัลซันญีย์กับการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ในระบบประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 278 คน ได้รับคืนหลังจากเก็บข้อมูล จำนวน 273 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ในระบบประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	115	42.1
หญิง	140	51.3
อื่น	18	6.6
รวม	273	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูอิสลามศึกษาส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูอิสลามศึกษาหญิง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 51.3 ของครูอิสลามศึกษาทั้งหมด

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ในระบบ ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม อายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	14	5.1
21-40 ปี	167	61.2
41-60 ปี	63	23.1
60 ปีขึ้นไป	4	1.5
อื่น	25	9.2
รวม	273	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงอายุ 21-40 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 61.2 รองลงมา คือ อายุ 41-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.1 และต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ในระบบ ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม ระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	1	.4
มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า	26	9.5
ปริญญาตรี	206	75.5
สูงกว่าปริญญาตรี	28	10.3
อื่น	12	4.4
รวม	273	100.0

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาจากระดับการศึกษาสูงสุดของครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่มาจากระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมา คือ

ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 10.3 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 9.5

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ในระบบประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	79	28.9
5-9 ปี	65	23.8
10-15 ปี	58	21.2
16-20 ปี	30	11.0
อื่น	41	15.1
รวม	273	100.0

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์ในการสอนของครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการสอน 5-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.8 ปี และประสบการณ์ในการสอน 10-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.2

6.1.2 ผลการวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหูนและบูรฮานุดดีนอัลซันญีย์กับการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ในระบบประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 273 คน การวิเคราะห์ข้อมูลแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหูนและบูรฮานุดดีนอัลซันญีย์กับระดับความคาดหวังของครูอิสลามศึกษาต่อการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งมี 5 ด้าน คือ ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน ผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนและบุรฮานุดดิน อัลซัรญูญีย์กับการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวม

รายการ	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	3.99	.75	มาก
2. ด้านหลักสูตร	3.92	.78	มาก
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	3.79	.71	มาก
4. ด้านผู้สอน	3.92	.73	มาก
5. ด้านผู้เรียน	4.05	.82	มากที่สุด
รวม	3.94	.69	มาก

จากตารางที่ 8 ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เห็นได้ว่า โดยภาพรวมแล้ว ประเด็นทั้ง 5 ด้าน เกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนและบุรฮานุดดิน อัลซัรญูญีย์กับการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนและบุรฮานุดดิน อัลซัรญูญีย์กับการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.05$) ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ($\bar{X} = 3.99$) และด้านหลักสูตรกับด้านผู้สอน ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนและบุรฮานุดดิน อัลซัรญูญีย์กับการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่น้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.79$)

เมื่อพิจารณาประเด็นในแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดัง ตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา แยกเฉพาะด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนูน

รายการ	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. เพื่อยึดมั่นในศาสนา	4.21	.92	มากที่สุด
2. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางศาสนา	4.10	.96	มากที่สุด
3. เพื่อเพิ่มพูนในวิชาความรู้	4.00	1.00	มากที่สุด
4. เพื่อเกียรติยศและศักดิ์ศรี	3.76	1.00	มาก
5. เพื่อแสวงหาปัจจัยยังชีพ	3.69	.95	มาก
6. เพื่อจรรยาบรรณที่ดีงาม	4.13	.90	มากที่สุด
รวม	3.98	.77	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนูน ในด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนูน ในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ เพื่อยึดมั่นในศาสนา ($\bar{x} = 4.21$) เพื่อจรรยาบรรณที่ดีงาม ($\bar{x} = 4.13$) และเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางศาสนา ($\bar{x} = 4.10$) ส่วนด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนูน ที่น้อยที่สุด คือ เพื่อแสวงหาปัจจัยยังชีพ ($\bar{x} = 3.69$)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา แยกเฉพาะด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลซฺรณูญีย์

เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. เพื่อการขำเกรงต่ออัลลอฮ์	4.38	.92	มากที่สุด
2. เพื่อฝึกฝนในจรรยาบรรณอันดีงามและ สูงส่งพร้อมละทิ้งในสิ่งที่ไม่ดี	4.11	.99	มากที่สุด
3. เพื่อเป็นแนวทางศึกษาถึงความรู้ทางโลก	3.96	.95	มาก
4. เพื่อแสวงหาโลกหน้า	4.07	1.09	มากที่สุด

5. เพื่อรักษาไว้ซึ่งศาสนาและคงมีไว้ซึ่งอิสลาม	4.11	1.03	มากที่สุด
6. เพื่อตอบแทนพระคุณของอัลลอฮ	4.16	1.05	มากที่สุด
7. เพื่อหลีกเลี่ยงจากการขี้ขลาดโง่งมในวิชาความรู้	3.97	.99	มาก
8. เพื่อห่างไกลจากโลกคุณยา	3.77	1.09	มาก
9. เพื่อฝึกฝนทักษะการคิดและสรุปผล	3.77	.96	มาก
10. เพื่อศรัทธาด้วยการใช้สติปัญญา	3.93	1.00	มาก
11. เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.86	1.02	มาก
12. เพื่อคำนึงถึงคุณค่าของความรู้	3.93	.98	มาก
รวม	4.00	.79	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ในด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.00$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาของมูฮัมมัด บิน สะหูนุนในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ เพื่อการขำเกรงต่ออัลลอฮ ($\bar{x} = 4.38$) เพื่อตอบแทนพระคุณของอัลลอฮ ($\bar{x} = 4.16$) และเพื่อฝึกฝนในจรรยา มารยาทอันดีงามและสูงส่งพร้อมละทิ้งในสิ่งที่ไม่ดีกับเพื่อรักษาไว้ซึ่งศาสนาและคงมีไว้ซึ่งอิสลาม ($\bar{x} = 4.11$) ส่วนด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ที่น้อยที่สุด คือ เพื่อห่างไกลจากโลกคุณยากับเพื่อฝึกฝนทักษะการคิดและสรุปผล ($\bar{x} = 3.77$)

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ด้านหลักสูตร แยกเฉพาะด้านหลักสูตรการศึกษาของมูฮัมมัด บิน สะหูนุน

หลักสูตร	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. มีการจำแนกระหว่างวิชาบังคับกับวิชาเลือก โดยวิชาอัลกุรอานเป็นวิชาบังคับและวิชาคณิตศาสตร์ กวี คำแปล ภาษาอาหรับและการเขียนหลักไวยากรณ์อาหรับเป็นวิชาเลือก	3.96	.93	มาก

2. หลักสูตรได้เน้นเนื้อหาวิชา เช่น กวี คำแปลภาษาอาหรับและการเขียนหลักไวยากรณ์อาหรับ	3.70	.98	มาก
3. บังคับผู้เรียนต้องศึกษาอัลกุรอาน	4.03	1.09	มากที่สุด
4. หลักสูตรมาจากการบูรณาการระหว่างความรู้ทางโลกคุณยาและอาคิเราะห์	4.02	1.02	มากที่สุด
5. หลักสูตรได้เน้นพัฒนาผู้เรียนด้านจิตวิญญาณ	3.78	1.08	มาก
รวม	3.90	.86	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดด้านหลักสูตรการศึกษาของมูหัมมัด บิน สะหฺนุนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านหลักสูตรการศึกษาของมูหัมมัด บิน สะหฺนุนในระดับมาก 3 ลำดับแรกคือ บังคับผู้เรียนต้องศึกษาอัลกุรอาน ($\bar{x} = 4.03$) หลักสูตรมาจากการบูรณาการระหว่างความรู้ทางโลกคุณยาและอาคิเราะห์ ($\bar{x} = 4.02$) และมีการจำแนกระหว่างวิชาบังคับกับวิชาเลือก โดยวิชาอัลกุรอานเป็นวิชาบังคับและวิชาคณิตศาสตร์ กวี คำแปล ภาษาอาหรับและการเขียนหลักไวยากรณ์อาหรับเป็นวิชาเลือก ($\bar{x} = 3.96$) ส่วนด้านหลักสูตรการศึกษาของมูหัมมัด บิน สะหฺนุนที่น้อยที่สุดคือ หลักสูตรได้เน้นเนื้อหาวิชา เช่น กวี คำแปลภาษาอาหรับและการเขียนหลักไวยากรณ์อาหรับ ($\bar{x} = 3.70$)

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ด้านหลักสูตร แยกเฉพาะด้านหลักสูตรการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์

หลักสูตร	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. จำแนกหลักสูตรการเรียนการสอนออกเป็น 2 ประเภท คือ อิลมุล ฮาล (علم الحال) (ความรู้ที่มีต้องการทุกสถานการณ์)และอิลมุ บะอูดุลอะฮาซิน (علم بعض الأحيان) (ความรู้ที่มีความ	3.79	1.01	มาก

ต้องการบางช่วงเวลา)			
2. แบ่งอิลมุฮาลออกเป็น 4 ชนิดด้วยกัน	4.06	1.03	มากที่สุด
2.1 ความรู้ที่เกี่ยวกับการอิมาน			
2.2 ความรู้ที่เกี่ยวกับสังคม เช่น การซื้อขาย การแต่งงาน เป็นต้น			
2.3 ความรู้ที่เกี่ยวกับจิตใจ เช่น การขำเกรง และการถ่อมตนต่อเอกอัลลอฮ์			
2.4 ความรู้ที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณ			
3. ฟีรฎูกิฟายะฮ์ออกเป็น สอง ชนิด คือ สิ่งที่เป็นสำหรับมุสลิม เช่น การท่องจำอัลกุรอาน และสิ่งที่ไม่ใช่ความรู้ทางชะรีอะฮ์ เช่น การแพทย์ คณิตศาสตร์	4.03	.89	มากที่สุด
4. หลักสูตรได้กำหนดให้มีรายวิชาดังนี้เช่น วิชาเอกภาพ (التوحيد) วิชาฟิกฮ์ วิชา กวีอาหรับ (الشعر) วิชาอัลกุรอาน วิชาการคัดลายมือ (خط) วิชาแพทยศาสตร์	3.90	.98	มาก
รวม	3.94	.81	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดด้านหลักสูตรการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลซัรนูญีย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านหลักสูตรการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลซัรนูญีย์ในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ แบ่งอิลมุฮาลออกเป็น 4 ชนิดด้วยกัน 1. ความรู้ที่เกี่ยวกับการอิมาน 2. ความรู้ที่เกี่ยวกับสังคม เช่น การซื้อขาย การแต่งงาน เป็นต้น 3. ความรู้ที่เกี่ยวกับจิตใจ เช่น การขำเกรง 4. ความรู้ที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณ และการถ่อมตนต่อเอกอัลลอฮ์ ($\bar{x} = 4.06$) ฟีรฎูกิฟายะฮ์ออกเป็น สอง ชนิด คือ สิ่งที่เป็นสำหรับมุสลิม เช่น การท่องจำอัลกุรอาน และสิ่งที่ไม่ใช่ความรู้ทางชะรีอะฮ์ เช่น การแพทย์ คณิตศาสตร์ ($\bar{x} = 4.03$) และมีหลักสูตรได้กำหนดให้มีรายวิชาดังนี้ เช่น วิชาเอกภาพ (التوحيد) วิชาฟิกฮ์ วิชา กวีอาหรับ (الشعر) วิชาอัลกุรอาน วิชาการ คัดลายมือ (خط) วิชาแพทยศาสตร์ ($\bar{x} = 3.90$) ส่วนด้านหลักสูตรการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลซัรนูญีย์ที่น้อยที่สุด คือ จำแนกหลักสูตรการเรียนการสอน ออกเป็น 2 ประเภท คือ อิลมุล ฮาล (علم

الحال) (ความรู้ที่มีต้องการทุกสถานการณ์) และอีลม บะอูดอะฮาซีน(علم بعض الأحيان) (ความรู้ที่มีความต้องการบางช่วงเวลา) ($\bar{x} = 3.79$)

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเฉพาะด้านกระบวนการเรียนการสอนของมุหัมมัด บิน สะหฺนูน

กระบวนการเรียนการสอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. สอนแบบบรรยาย	4.04	.88	มากที่สุด
2. สอนแบบอภิปราย	3.70	.98	มาก
3. สอนแบบท่องจำ	3.79	1.02	มาก
4. สอนแบบร่วมมือ	3.64	1.02	มาก
5. สอนแบบค่อยเป็นค่อยไปที่ละขั้น	3.67	1.02	มาก
6. ให้ความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.57	1.00	มาก
7. การสอนแบบการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.91	.97	มาก
8. การสอนแบบทัศนศึกษา	3.59	1.01	มาก
9. การให้ความเสมอภาคระหว่างผู้เรียน	3.79	1.04	มาก
10. การสร้างความเป็นมิตรระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	3.85	1.01	มาก
11. การสอนแบบฝึกฝนปฏิบัติ	3.79	.98	มาก
12. การสอนแบบตั้งคำถามและตั้งข้อสงสัย	3.73	1.06	มาก
รวม	3.76	.76	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนในด้านกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอนของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ สอนแบบบรรยาย ($\bar{x} = 4.04$) การสอนแบบการใช้สื่อการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.91$) และการสร้างความเป็นมิตรระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ($\bar{x} = 3.85$) ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอนของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนที่น้อยที่สุด คือ ให้ความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 3.57$)

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเฉพาะด้านกระบวนการเรียนการสอนของบูรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์

กระบวนการเรียนการสอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. การอภิปราย(المنظرة)	3.73	.97	มาก
2. การตั้งคำถาม(المطرح) คือการโยนคำถามหรือตั้งโจทย์ต่างๆการอภิปรายร่วมกัน	3.74	.95	มาก
3. การย่นคิดทบทวน(المذاكر)	3.78	.97	มาก
4. การใช้คำถาม(السؤال)	3.92	.91	มาก
5. การสร้างความเข้าใจ	3.84	.93	มาก
6. การสังเกต และการคิดใคร่ครวญ	3.76	1.01	มาก
7. การไปทัศนศึกษา	3.55	.97	มาก
8. การบันทึก	3.80	.92	มาก
9. ให้เกียรติความรู้และผู้รู้	3.93	.94	มาก
10. การคัดเลือก วิชาความรู้อาจารย์และเพื่อนฝูง	3.77	.90	มาก
11. ใช้ความพยายาม อย่างต่อเนื่อง และสร้างแรงจูงใจ	3.86	.87	มาก
12. การใช้ความอดทน	3.88	.96	มาก
13. เลือกช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการศึกษาหาความรู้	3.62	1.34	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

กระบวนการเรียนการสอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
14. อาศัยเคล็ดลึบช่วยจำคือความจริงจั้ง ความขยันหมั่นเพียร กินแต่น้อย ทำการ ละหมาดยามค่ำกินและอ่านอัลกุรอาน การแปร่งฟัน การดื่มน้ำผึ้ง การรับประทาน น้ำเต้าผสมน้ำตาล และประทานลูกเกดสีแดง เข็มจำนวนยี่สิบเอ็ดเม็ดระหว่างมือเช้า	3.71	1.07	มาก
15. ห่างไกลจากสาเหตุของการหลงลืม เช่น การทำอะสุยัต การทำบาปต่างๆ มีความคิดที่ ฟุ้งซ่าน โศกเศร้าเสียใจเกี่ยวกับเรื่องทางโลก หมกมุ่นอยู่กับเรื่องไร้สาระ และการรับทาน อาหารอันเป็นสาเหตุให้เกิดเสมหะและน้ำมูก ก็ทำให้ความจำลดเลือนได้	3.79	.98	มาก
16. ขอคำแนะนำและคำปรึกษาจากผู้สอนใน การศึกษาหาความรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน	3.81	.97	มาก
17. เลือกสถานที่ที่เหมาะสมในการศึกษาหา ความรู้	3.79	1.01	มาก
18. เลือกช่วงอายุที่เหมาะสมในการเริ่มเรียน	3.86	.97	มาก
19. ทบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.78	1.02	มาก
20. การจับจ่ายใช้สอยและรับประทาน อาหารอย่างพอประมาณและพอเพียง	3.75	.90	มาก
21. คาบเวลาการเรียนการสอนไม่มาก เกินไป	3.75	.91	มาก
22. การใช้สติปัญญาในการศึกษาหาความรู้	3.87	.92	มาก
23. การประเมินตนเอง	3.73	.97	มาก
24. การเรียนแบบค่อยเป็นค่อยไป	3.76	.94	มาก
25. เขียนบทสรุปหลังจากเลิกเรียน	3.67	.95	มาก
26. ควรบันทึกสิ่งที่ผู้เรียนเข้าใจ	3.76	1.00	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

กระบวนการเรียนการสอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
27. พยายามห่างไกลหลีกเลี่ยงจากเพื่อนที่ไม่ดี	3.98	.91	มาก
28. ควรใช้จ่ายในการศึกษาและห่างไกลจากการตระหนี่ถี่เหนียว	3.95	.90	มาก
29. พยายามเชิญชวนและชักชวนในสิ่งที่ดี	4.01	.95	มากที่สุด
30. พยายามยุ่งเกี่ยวกับการงานที่ดีและห่างไกลกับการงานที่ตามอารมณ์ใฝ่ต่ำ	3.98	.96	มาก
31. สร้างเจตนาที่บริสุทธิ์ในการศึกษาแสวงหาความรู้	3.99	.92	มาก
32. ทุ่มเทเวลาให้กับการศึกษา	3.92	.94	มาก
33. สร้างความตื่นเต้น (التشويق)	3.74	.95	มาก
34. การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.85	.93	มาก
35. เลือกช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการศึกษาหาความรู้ คือ ช่วงเช้า ช่วงสุหฺร(ก่อนละหมาดซุบฮฺ)และช่วงระหว่างมัฆริบและอิซาอฺ	3.82	.94	มาก
36. ศึกษาหาวิชาความรู้ที่หลากหลายเมื่อมีความรู้ลึกเบือในวิชาที่ได้เรียนก็หันไปศึกษาในวิชาอื่น	3.77	.94	มาก
37. เตรียมพร้อมในเรื่องอุปกรณ์การเขียน	3.88	.94	มาก
38. ผู้เรียนไม่ควรนอนและกินมากเกินไป	3.84	.94	มาก
39. หันหน้าไปทางทิศกิบละฮฺในเวลาเรียน	3.71	1.05	มาก
40. ใกล้ชิดกับบุคคลที่ศอลิหฺและห่างไกลกับบุคคลที่ชอบทำบาปและทำชั่ว	3.94	.95	มาก
41. อ่านคู่อุกก่อนเริ่มอ่านหนังสือ	4.02	.96	มากที่สุด
42. กล่าวสรรเสริญต่อท่านนบี	4.08	.88	มากที่สุด
43. ให้ความสำคัญและให้เกียรติกับหนังสือ	3.94	.94	มาก
44. ทำการซิวกหรือแปรงฟัน	3.21	1.71	ปานกลาง
รวม	3.82	.71	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ในด้านกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอนของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ กล่าวสรรเสริญต่อท่านนบี ($\bar{x} = 4.08$) อ่านคู่ออกก่อนเริ่มอ่านหนังสือ ($\bar{x} = 4.02$) และพยายามเชิญชวนและตักเตือนในสิ่งที่ดี ($\bar{x} = 4.01$) ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอนของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ที่น้อยที่สุด คือ ทำการชีวาหรือแปร่งฟัน ($\bar{x} = 3.21$)

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้สอน แยกเฉพาะด้านภาระหน้าที่ของผู้สอน ตามแนวคิดของมูหัมมัด บิน สะหฺนูน

ภาระหน้าที่ของผู้สอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. ดูแลและให้ความสำคัญกับผู้เรียน	4.08	.92	มากที่สุด
2. ผู้สอนควรใช้เวลากับการสอนอย่างเต็มที่	4.01	.96	มากที่สุด
3. ผู้สอนไม่ควรดำเนินภารกิจหรือกิจการใดๆที่ไปรบกวนกิจการการสอนนอกจากในเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอน	3.95	.92	มาก
4. ไม่ควรที่จะกำชับให้คนหนึ่งคนใดไปช่วยสอน นอกจากว่ามันจะให้ประโยชน์กับผู้เรียน	3.85	.99	มาก
5. ผู้สอนไม่ควรที่จะสั่งใช้ผู้เรียนไปรับใช้ในความต้องการส่วนตัวของผู้สอน	3.85	.95	มาก
6. ผู้สอนไม่ควรที่จะสอนอัลกุรอานแต่ตำรับตำราให้กับบุตรของชนต่างศาสนิก	3.77	1.01	มาก
7. ผู้สอนผู้ชายไม่ควรที่จะสอนผู้เรียนผู้หญิง ไม่ควรที่จะรวมเรียนระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย	3.79	.99	มาก
8. ผู้สอนไม่มุ่งเป้าหมายชีวิตไปที่ความสุขทางโลกคุณหาโดยใช้วิชาความรู้เป็นเครื่องมือในการหาทรัพย์สิน ตำแหน่ง ลาภยศและอื่นๆ	3.74	1.03	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ภาระหน้าที่ของผู้สอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
9. ไม่ควรที่จะให้ผู้เรียนศึกษากับผู้เรียนด้วยกัน นอกจากด้วยการอนุญาตจากผู้ปกครอง หรือ บ้านของผู้เรียนอยู่ใกล้กัน	3.71	1.01	มาก
10. ในขณะที่มีการเรียนการสอนไม่ควรที่จะละทิ้งภาระหน้าที่ด้วยการไปละหมาดศพ (ละหมาดญินาซะฮฺ)	3.85	.90	มาก
11. ผู้สอนไม่ควรที่จะให้ผู้เรียนขาดเรียน นอกจากด้วยการอนุญาตจากผู้ปกครอง	3.76	1.03	มาก
12. ผู้สอนไม่ควรที่จะเขียนหรืออ่านในขณะที่มีการเรียนการสอน นอกจากหลังเสร็จภาระกิจการเรียนการสอน	3.80	1.01	มาก
รวม	3.85	.73	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนด้านผู้สอนในภาระหน้าที่ของผู้สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ในภาระหน้าที่ของผู้สอนของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ ดูแลและให้ความสำคัญกับผู้เรียน ($\bar{x} = 4.08$) ผู้สอนควรให้เวลากับการสอนอย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 4.01$) และผู้สอนไม่ควรดำเนินภารกิจหรือกิจการใด ๆ ที่ไปรบกวนกิจการการสอนนอกจากในเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.95$) ส่วนในภาระหน้าที่ของผู้สอนของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนที่น้อยที่สุด คือ ไม่ควรที่จะให้ผู้เรียนศึกษากับผู้เรียนด้วยกัน นอกจากด้วยการอนุญาตจากผู้ปกครอง หรือ บ้านของผู้เรียนอยู่ใกล้กัน ($\bar{x} = 3.71$)

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้สอน แยกเฉพาะบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านวิชาความรู้ ตามแนวคิดของมูห์มัด บิน สะหฺนูน

บุคลิกภาพของผู้สอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. ท่องจำอัลกุรอาน โดยสามารถรู้ทุกมัจวีด	3.93	1.16	มาก
2. มีความรู้เกี่ยวกับฟิกฮ์เพื่อที่สามารถสอนเด็กในเรื่องของการละหมาดและบทบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการละหมาด การอาบน้ำละหมาด และเงื่อนไขต่างๆ ของการละหมาด	4.00	.99	มากที่สุด
3. มีความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาอาหรับเพื่อสามารถที่จะสอนเด็กเกี่ยวกับหลักพื้นฐานของการเขียนด้วยหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับ และสามารถแต่งประโยคได้อย่างถูกต้อง	3.94	.96	มาก
4. สืบค้น และอ่านเพิ่มเติมจากตำราที่เป็นมรดกทางวิชาการ เพื่อผู้เรียนสามารถท่องจำบทกวีอาหรับ และที่สำคัญอย่างยิ่งผู้สอนการคัดหลายมือ ต้องเป็นผู้ที่มีลายมือการเขียนที่สวยงาม	3.84	1.04	มาก
รวม	3.93	.91	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมูห์มัด บิน สะหฺนูนด้านบุคลิกภาพของผู้สอนในวิชาความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ในวิชาความรู้ของมูห์มัด บิน สะหฺนูนในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ มีความรู้เกี่ยวกับฟิกฮ์เพื่อที่สามารถสอนเด็ก ในเรื่องของการละหมาดและบทบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการละหมาด การอาบน้ำละหมาด และเงื่อนไขต่างๆ ของการละหมาด ($\bar{x} = 4.00$) ความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาอาหรับเพื่อสามารถที่จะสอนเด็กเกี่ยวกับหลักพื้นฐานของการเขียนด้วยหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับ และสามารถแต่งประโยคได้อย่างถูกต้อง ($\bar{x} = 3.94$) และท่องจำอัลกุรอาน โดยสามารถรู้ทุกมัจวีด ($\bar{x} = 3.93$) ส่วนในวิชาความรู้ของมูห์มัด บิน สะหฺนูนที่น้อยที่สุด คือ สืบค้นและอ่านเพิ่มเติมจากตำราที่เป็นมรดกทางวิชาการ เพื่อผู้เรียน

สามารถท่องจำบทกวีอาหรับ และที่สำคัญอย่างยิ่งผู้สอนการคัดหลายมือ ต้องเป็นผู้ที่มีลายมือการเขียนที่สวยงาม ($\bar{x} = 3.84$)

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์หาค่าด้านผู้สอน แยกเฉพาะบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านมารยาทของผู้สอน ตามแนวคิดของมุหัมมัด บิน สะหฺนูน

บุคลิกภาพของผู้สอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. บริสุทธิ์ใจ (อิกลาส)	4.14	1.04	มากที่สุด
2. ความขำเกรงต่อเอกองค์อัลลอฮ์	4.22	1.02	มากที่สุด
3. มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อน้ำที่	4.10	.99	มากที่สุด
4. มีความอ่อนโยน รักและเอ็นดูผู้เรียน	4.08	.98	มากที่สุด
5. เสียสละเวลาให้กับผู้เรียน	4.04	1.00	มากที่สุด
6. มีความสุขุมรอบคอบและการรู้จักยับยั้ง ตนเองหรือ อัลวรัอ (عزول)	4.04	1.04	มากที่สุด
รวม	4.10	.87	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนด้านบุคลิกภาพของผู้สอนในมารยาทของผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.10$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ในมารยาทของผู้สอนของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ ความขำเกรงต่อเอกองค์อัลลอฮ์ ($\bar{x} = 4.22$) บริสุทธิ์ใจ (อิกลาส) ($\bar{x} = 4.14$) และมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อน้ำที่ ($\bar{x} = 4.10$) ส่วนในมารยาทของผู้สอนของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนที่น้อยที่สุด คือ เสียสละเวลาให้กับผู้เรียนกับมีความสุขุมรอบคอบและการรู้จักยับยั้งตนเองหรือ อัลวรัอ (عزول) ($\bar{x} = 4.04$)

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้สอน แยกเฉพาะการลงโทษ ด้านเงื่อนไขของการลงโทษ ตามแนวคิดของมุหัมมัด บิน สะหฺนูน

เงื่อนไขของการลงโทษ	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. มีเป้าหมายเพื่อเด็กได้รับประโยชน์จากการลงโทษ	4.02	.95	มากที่สุด
2. ผู้สอนไม่ควรตีเกินสามครั้ง นอกจากจะได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง	3.74	1.06	มาก
3. ผู้สอนควรลงโทษเด็กด้วยตนเอง และควรใช้ความเมตตาในการตี	3.87	1.00	มาก
4. ไม่ควรที่จะตีผู้เรียนในขณะที่มีความโกรธแค้น	3.95	1.04	มาก
5. ห้ามคำและไม่ควรใช้คำที่ไม่สุภาพ	3.95	1.12	
6. สถานที่สำหรับตีเด็กนั้นต้องเป็นที่ที่ปลอดภัย คือ ต้นขา และสันเท้า และไม่ควรถีที่หัว และใบหน้า	4.05	1.00	มากที่สุด
7. ไม่ควรตีเด็กที่อายุยังไม่ถึง 10 ขวบ	3.93	1.06	มาก
8. ไม่ควรตีเด็กโดยปราศจากการอนุญาตจากผู้ปกครอง	3.86	1.07	มาก
9. ผู้สอนต้องคำนึงถึงร่างกายของผู้เรียน เวลาจะลงโทษ และผู้สอนต้องรับผิดชอบในกรณีตีเกินขอบเขต	3.95	.98	มาก
รวม	3.92	.83	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนด้านการลงโทษในเงื่อนไขของการลงโทษอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ในเงื่อนไขของการลงโทษของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ สถานที่สำหรับตีเด็กนั้นต้องเป็นที่ที่ปลอดภัย คือ ต้นขา และสันเท้า และไม่ควรถีที่หัว และใบหน้า ($\bar{x} = 4.05$) มีเป้าหมายเพื่อเด็กได้รับประโยชน์จากการลงโทษ ($\bar{x} = 4.02$) และไม่ควรที่จะตีผู้เรียนในขณะที่มีความโกรธแค้น ห้ามคำและไม่ควรใช้คำที่

ไม่สุภาพและผู้สอนต้องคำนึงถึงร่างกายของผู้เรียนเวลาจะลงโทษ และผู้สอนต้องรับผิดชอบในกรณีตีเกินขอบเขต ($\bar{x} = 3.95$) ส่วนในเรื่องโทษของการลงโทษของมุหัมมัด บิน สะหูนุนที่น้อยที่สุด คือ ผู้สอนไม่ควรตีเกินสามครั้ง นอกจากจะได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครอง ($\bar{x} = 3.74$)

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้สอน แยกเฉพาะการลงโทษ ด้านรูปแบบและวิธีการลงโทษ ตามแนวคิดของมุหัมมัด บิน สะหูนุน

รูปแบบและวิธีการลงโทษ	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. ให้คำตักเตือน	4.08	1.07	มากที่สุด
2. ให้ผู้ปกครองได้รับรู้ถึงนิสัยมารยาทของเด็กและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมารยาทของเด็ก	4.02	.95	มากที่สุด
3. มีการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครองของเด็กและผู้สอนมีหน้าที่ประกาศให้ผู้ปกครองรู้เวลาเด็กขาดเรียน	3.93	.97	มาก
4. ในกรณีเด็กไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตัวเอง ก็ควรใช้วิธีอื่นในการลงโทษ เช่น วิธีการตำหนิตามคำพัง หลังจากนั้นตำหนิต่อหน้าเพื่อนฝูงจำนวนมาก	3.73	.97	มาก
รวม	3.94	.82	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหูนุนด้านการลงโทษในรูปแบบและวิธีการลงโทษอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ในรูปแบบและวิธีการลงโทษของมุหัมมัด บิน สะหูนุนในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ ให้คำตักเตือน ($\bar{x} = 4.08$) ให้ผู้ปกครองได้รับรู้ถึงนิสัยมารยาทของเด็กและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมารยาทของเด็ก ($\bar{x} = 4.02$) และมีการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครองของเด็ก และผู้สอนมีหน้าที่ประกาศให้ผู้ปกครองรู้เวลาเด็กขาดเรียน ($\bar{x} = 3.93$) ส่วนในรูปแบบและวิธีการลงโทษของมุหัมมัด บิน สะหูนุนที่น้อยที่สุด คือ ในกรณีเด็กไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตัวเอง ก็ควรใช้วิธีอื่นในการลงโทษ เช่น วิธีการตำหนิตามคำพัง หลังจากนั้นตำหนิต่อหน้าเพื่อนฝูงจำนวนมาก ($\bar{x} = 3.73$)

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้สอน แยกเฉพาะการลงโทษ ด้านอุปกรณ์สำหรับใช้ในการตีตามแนวคิดของมุหัมมัด บิน สะหฺนูน

อุปกรณ์สำหรับลงโทษ	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. ไม้เท้าโดยมีเงื่อนไขว่า ไม่ควรที่จะหนาเกินไปซึ่งทำให้กระดูกของเด็กนั้นแตกหักหรือบางเกินไปทำให้อันตรายต่อร่างกายของเด็ก	3.70	1.03	มาก
2. คุรเราะหฺ (ไม้หวาย) มีเงื่อนไขว่า ต้องเปียกและอ่อนที่ไม่ทำอันตรายต่อร่างกายเด็ก	3.53	1.33	มาก
รวม	3.61	1.02	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนด้านการลงโทษในอุปกรณ์สำหรับใช้ในการตีอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ในอุปกรณ์สำหรับใช้ในการตีของมุหัมมัด บิน สะหฺนูนในระดับมาก คือ ไม้เท้าโดยมีเงื่อนไขว่า ไม่ควรที่จะหนาเกินไปซึ่งทำให้กระดูกของเด็กนั้นแตกหัก หรือบางเกินไปทำให้อันตรายต่อร่างกายของเด็ก ($\bar{x} = 3.70$) และคุรเราะหฺ (ไม้หวาย) มีเงื่อนไขว่าต้องเปียกและอ่อนที่ไม่ทำอันตรายต่อร่างกายเด็ก ($\bar{x} = 3.53$) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้สอน แยกเฉพาะด้านคุณสมบัติเกี่ยวกับศักยภาพของผู้สอน ตามแนวคิดของบุรฮานุดดีนอัลซันญีย์

คุณสมบัติเกี่ยวกับศักยภาพของผู้สอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. มีบุคลิกภาพที่ดี	4.18	.96	มากที่สุด
2. มีความรู้และความว่องไว	4.08	1.00	มากที่สุด
3. การรสนอบน้อมถ่อมตน	4.08	1.00	มากที่สุด
4. ความอ่อนโยนและความอดทน	4.08	1.00	มากที่สุด
5. มีความเมตตา	4.10	.99	มากที่สุด
6. ห่างไกลจากการกล่าวตำหนิ(ประณาม) ผู้เรียนและการอิจนาริษา	4.04	1.01	มากที่สุด
7. ผู้สอนควรให้อภัยผู้อื่น	4.08	1.02	มาก
8. ผู้สอนไม่ควรที่จะโต้เถียงผู้อื่น	3.92	1.01	
รวม	4.07	.87	มากที่สุด

จากตารางที่ 21 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของบุรฮานุดดีน อัลซันญีย์ด้านคุณสมบัติเกี่ยวกับศักยภาพของผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.07$) ในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ มีบุคลิกภาพที่ดี ($\bar{x} = 4.18$) มีความเมตตา ($\bar{x} = 4.10$) และมีความรู้และความว่องไว การรสนอบน้อมถ่อมตน ความอ่อนโยนและความอดทนและผู้สอนควรให้อภัยผู้อื่น ($\bar{x} = 4.08$) ส่วนด้านคุณสมบัติเกี่ยวกับศักยภาพของผู้สอนของบุรฮานุดดีน อัลซันญีย์ที่น้อยที่สุด คือ ผู้สอนไม่ควรที่จะโต้เถียงผู้อื่น ($\bar{x} = 3.92$)

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้สอน แยกเฉพาะด้านคุณสมบัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้สอน ตามแนวคิดของบุรฮานุดดีน อัลซันญีย์

คุณสมบัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้สอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. ให้คำปรึกษาผู้เรียนพร้อมแนะนำเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ถนัด	4.04	1.00	มากที่สุด
2. ควรคำนึงถึงระดับของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.97	1.03	มาก
3. มีความเมตตาและตักเตือนผู้เรียน	3.91	1.24	มาก
รวม	3.97	1.00	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของบุรฮานุดดีน อัลซันญีย์ด้านคุณสมบัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านคุณสมบัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้สอนของบุรฮานุดดีน อัลซันญีย์ในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ ให้คำปรึกษาผู้เรียนพร้อมแนะนำเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ถนัด ($\bar{x} = 4.04$) ควรคำนึงถึงระดับของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 3.97$) และมีความเมตตาและตักเตือนผู้เรียน ($\bar{x} = 3.91$) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้เรียน แยกเฉพาะด้านมารยาทผู้เรียนต่ออัลกุรอานและวิชาความรู้ ตามแนวคิดของมุหัมมัด บิน สะหูน

มารยาทผู้เรียน	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. มีมารยาทที่ตรงตามแบบฉบับของท่านนบี	4.07	1.02	มากที่สุด
2. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน	4.08	.98	มากที่สุด
3. ผู้เรียนจำเป็นต้องปฏิบัติตามนัยแห่งพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน เพื่อนำมาสู่ความเชื่อมั่นในเกียรติยศอันสูงส่งของพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน	4.03	.99	มากที่สุด

ตารางที่ 23 (ต่อ)

คุณสมบัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้สอน	\bar{x}	SD	ความหมาย
4. ผู้เรียนจำเป็นต้องอ่านอัลกุรอานในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม ไม่ควรอ่านตามถนนสาธารณะหรือในห้องน้ำ	4.00	1.06	มากที่สุด
5. ไม่ควรที่จะจับต้องอัลกุรอาน นอกจากจะอยู่ในสภาพที่มีน้ำละหมาดเท่านั้น นอกจากเด็กๆ ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	4.08	.98	มากที่สุด
6. ผู้สอนไม่จำเป็นต้องก้มสujudในอายุขัยที่ต้องชุกเมื่อได้ฟังอัลกุรอานจากเด็กนักเรียนในกรณีที่เด็กไม่บรรลุนิติภาวะ แต่ถ้าเด็กได้บรรลุนิติภาวะแล้วครูผู้สอนก็สามารถเลือกปฏิบัติได้	3.89	.98	มาก
7. ช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการศึกษาอัลกุรอานคือช่วงเช้า(เวลาคุซา) จนถึงตะวันลับขอบฟ้า	3.75	1.33	มาก
รวม	3.99	.84	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนด้านมารยาทผู้เรียนต่ออัลกุรอานและวิชาความรู้ที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านมารยาทผู้เรียนต่ออัลกุรอานและวิชาความรู้ของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนกับไม่ควรที่จะจับต้องอัลกุรอาน นอกจากจะอยู่ในสภาพที่มีน้ำละหมาดเท่านั้น นอกจากเด็กๆ ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ($\bar{x} = 4.08$) มีมารยาทที่ดีงามตามแบบฉบับของท่านนบี ($\bar{x} = 4.07$) และผู้เรียนจำเป็นต้องปฏิบัติตามนัยแห่งพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน เพื่อนำมาสู่ความเชื่อมั่นในเกียรติยศอันสูงส่งของพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ($\bar{x} = 4.03$) ส่วนด้านด้านมารยาทผู้เรียนต่ออัลกุรอานและวิชาความรู้ของมุหัมมัด บิน สะหฺนุนที่น้อยที่สุดคือ ช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการศึกษาอัลกุรอานคือช่วงเช้า (เวลาคุซา) จนถึงตะวันลับขอบฟ้า ($\bar{x} = 3.75$)

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้เรียน แยกเฉพาะด้านมารยาทของผู้เรียนต่ออัลลอฮ์ ตามแนวคิดของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์

มารยาทของผู้เรียนต่ออัลลอฮ์	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. สร้างเจตนาที่ดี	4.21	1.01	มากที่สุด
2. มอบหมายการงานต่างๆต่อเอกองค์อัลลอฮ์)	4.13	1.04	มากที่สุด
3. มีความสุขุมรอบคอบและการรู้จักยับยั้งตนเองหรืออัลวีรอ (عروة)	4.13	1.05	มากที่สุด
4. ละหมาดและอิบาดัตสุนัตต่างๆ	4.08	1.10	มากที่สุด
5. ชุกรและรำลึกถึงอัลลอฮ์	4.14	1.08	มากที่สุด
6. ขออูอา	4.15	1.08	มากที่สุด
รวม	4.14	.93	มากที่สุด

จากตารางที่ 24 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ด้านมารยาทของผู้เรียนกับอัลลอฮ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.14$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านมารยาทของผู้เรียนกับอัลลอฮ์ของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ สร้างเจตนาที่ดี ($\bar{x} = 4.21$) ขออูอา ($\bar{x} = 4.15$) และชุกรและรำลึกถึงอัลลอฮ์ ($\bar{x} = 4.14$) ส่วนด้านมารยาทของผู้เรียนกับอัลลอฮ์ของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ที่น้อยที่สุด คือ ละหมาดและอิบาดัตสุนัตต่างๆ ($\bar{x} = 4.08$)

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้เรียน แยกเฉพาะด้านมารยาทของผู้เรียนต่อตนเอง ตามแนวคิดของบุรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์

มารยาทของผู้เรียนต่อตนเอง	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. ใช้เวลาในการกระทำในสิ่งที่ดีและการ รักดีต่ออัลลอฮ์	4.17	.97	มากที่สุด
2. พยายามหลีกเลี่ยงจากจรรยาบรรณที่ไม่ดี	4.13	1.00	มากที่สุด
3. พยายามลดความสัมพันธ์กับ โลกคุณา	3.93	1.01	มาก
4. ทุ่มทความพยายามอย่างพอดีในการ เรียนไม่น้อยและไม่มากเกินไปเพื่อมิให้เบื้อ หน่ายและละทิ้งการเรียน	4.08	.97	มากที่สุด
5. มีความกระตือรือร้น	4.04	1.01	มากที่สุด
6. อดทนในการศึกษาหาความรู้	4.08	.94	มากที่สุด
รวม	4.07	.86	มากที่สุด

จากตารางที่ 25 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของบุรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์ด้านมารยาทของผู้เรียนต่อตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.07$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านมารยาทของผู้เรียนต่อตนเองของบุรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์ในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ ใช้เวลาในการกระทำในสิ่งที่ดีและการรักดีต่ออัลลอฮ์ ($\bar{x} = 4.17$) พยายามหลีกเลี่ยงจากจรรยาบรรณที่ไม่ดี ($\bar{x} = 4.13$) และทุ่มทความพยายามอย่างพอดีในการเรียนไม่น้อยและไม่มากเกินไปเพื่อมิให้เบื้อหน่ายและละทิ้งการเรียนกับอดทนในการศึกษาหาความรู้ ($\bar{x} = 4.08$) ส่วนด้านมารยาทของผู้เรียนต่อตนเองของบุรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์ที่น้อยที่สุด คือ พยายามลดความสัมพันธ์กับโลกคุณา ($\bar{x} = 3.93$)

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้เรียน แยกเฉพาะด้านมารยาทของผู้เรียนต่อสังคม ตามแนวคิดของบุรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์

มารยาทผู้เรียนต่อสังคม	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. สร้างความใกล้ชิดกับผู้สอนและเพื่อนฝูง	4.05	.96	มากที่สุด
2. การถ่อมตนและให้เกียรติผู้สอน	4.05	1.01	มากที่สุด
3. ให้เกียรติลูกหลานของผู้สอน	3.93	1.02	มาก
รวม	4.02	.88	มากที่สุด

จากตารางที่ 26 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของบุรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์ด้านมารยาทของผู้เรียนต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.02$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านมารยาทของผู้เรียนต่อสังคมของบุรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์ คือ สร้างความใกล้ชิดกับผู้สอนและเพื่อนฝูงกับการถ่อมตนและให้เกียรติผู้สอน ($\bar{x} = 4.05$) และให้เกียรติลูกหลานของผู้สอน ($\bar{x} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ด้านผู้เรียน แยกเฉพาะด้านมารยาทของผู้เรียนต่อเพื่อนฝูง ตามแนวคิดของบุรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์

มารยาทของผู้เรียนต่อเพื่อนฝูง	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. พยายามห่างไกลจากการนินทาผู้อื่นและนั่งร่วมกับผู้ที่ชอบพูดในเรื่องที่ไร้สาระ	4.04	.97	มากที่สุด
รวม	4.04	.97	มาก

จากตารางที่ 27 พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของบุรฮานุดดีน อัลซรรูญีย์ด้านมารยาทของผู้เรียนต่อเพื่อนฝูงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.04$) คือ พยายามห่างไกลจากการนินทาผู้อื่นและนั่งร่วมกับผู้ที่ชอบพูดในเรื่องที่ไม่เป็นสาระ ($\bar{x} = 4.04$)

6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งแบบสัมภาษณ์ มี 2 ข้อ ดังนี้ คือ

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังของครูในการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุนและบูรฮานุดดีนอัลซันญีย์ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2. ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางอย่างไรบ้างที่จะนำแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุนและบูรฮานุดดีนอัลซันญีย์มาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

จำนวนและตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังปรากฏในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี	3	33.3
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา	3	33.3
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส	3	33.3
รวม	9	100

จากตารางที่ 28 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมีจำนวน 9 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 2 ข้อดังนี้

ข้อที่ 1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังของครูสอนศาสนาต่อการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุฮัมมัด บิน สะหุหนุนและบูรฮานูดดินอัลซันญัยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมีความเห็นในประเด็นดังกล่าวนี้ดังปรากฏในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของครูสอนศาสนาต่อการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุฮัมมัด บิน สะหุหนุนและบูรฮานูดดินอัลซันญัยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 5 ด้าน

ประเด็นแนวคิดทางการศึกษา	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต	ระดับ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ		คิดเป็นร้อยละ
			เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1.เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	3.99	มาก	6	3	66.6
2.หลักสูตร	3.92	มาก	6	3	66.6
3.กระบวนการเรียนการสอน	3.79	มาก	9	0	100
4.ผู้สอน	3.92	มาก	9	0	100
5.ผู้เรียน	4.05	มากที่สุด	9	0	100

จากตารางที่ 29 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากผู้ให้ข้อมูลหลักถึงระดับความคาดหวังของครูศาสนาต่อการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุฮัมมัด บิน สะหุหนุนและบูรฮานูดดินอัลซันญัยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมดเห็นพ้องกันเฉพาะในผลวิเคราะห์ในด้านผู้เรียน ส่วนในผลวิเคราะห์ในด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา มีผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นด้วย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.6 และไม่เห็นด้วยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วน คนที่ไม่เห็นด้วยนั้น คือไม่เห็นด้วยเกี่ยวเป้าหมายและวัตถุประสงค์การศึกษาที่ว่าด้วยเพื่อเกียรติยศและศักดิ์ศรี และ

วัตถุประสงค์การศึกษาของอัลซันนูญีย์ที่ว่าด้วยเพื่อห่างไกลจากโลกคุณยาเห็นว่า น่าจะต่ำกว่านี้ ส่วนผลการวิเคราะห์ในเรื่องของหลักสูตร มีผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นด้วย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.6 และไม่เห็นด้วยจำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 33.33 สำหรับ คนที่ไม่เห็นด้วยคือไม่เห็นด้วยกับการจำแนกระหว่างวิชาบังคับกับวิชาเลือกในส่วนหลักสูตรของอัลซันนูญีย์ กล่าวคือเด็กทุกคนต้องเรียนรู้อาชีพทั้งหมดที่เป็นพื้นฐานของวิชาความรู้ทั่วไป โดยให้ความคิดเห็นว่า น่าจะได้ระดับต่ำกว่านี้

ข้อที่ 2 ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางอย่างไรบ้างที่จะนำแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุญุนและบูรฮานุดดีนอัลซันนูญีย์มาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ตารางที่ 30 ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเรียงตามลำดับความถี่ต่อการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุญุนและบูรฮานุดดีนอัลซันนูญีย์ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	ความถี่
1. สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของ มุหัมมัด บิน สะหุญุนและบูรฮานุดดีน อัลซันนูญีย์ให้ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้เรียน	9
2. จัดกิจกรรมต่างๆที่มุ่งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของ มุหัมมัด บิน สะหุญุนและบูรฮานุดดีน อัลซันนูญีย์	9
3. จัดอบรมผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนและผู้เรียนให้เข้าใจแนวคิดทางการศึกษา มุหัมมัด บิน สะหุญุนและบูรฮานุดดีน อัลซันนูญีย์	9
4. ผู้บริหารและครูรวมกันสร้างหลักสูตร ที่เน้นแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุญุนและบูรฮานุดดีน อัลซันนูญีย์	8
5. โรงเรียนต้องส่งเสริมในการเรียนรู้ตามแนวคิดของที่เน้นแนวคิดทางการศึกษาของ มุหัมมัด บิน สะหุญุนและบูรฮานุดดีน อัลซันนูญีย์อย่างเต็มที่	7
6. สร้างกระบวนการพัฒนาครูให้เป็นไปตามเนื้อหาของแนวคิดทางการศึกษาของ มุหัมมัด บิน สะหุญุนและบูรฮานุดดีน อัลซันนูญีย์	6
7. การให้ชุมชน หรือ หน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรที่เน้นแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุญุนและบูรฮานุดดีน อัลซันนูญีย์	6

8.ศึกษาดูงานตามสถานศึกษาที่ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุนและ บุรฮานุดดีน อัลฮัรฎูญีย์	5
จัดนิเทศให้กับผู้บริหารและครูผู้สอน	3
9.สร้างแรงจูงใจและมอบรางวัลให้กับคุณครูในการจัดการเรียนการสอนที่ที่เน้น แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุนและบุรฮานุดดีน อัลฮัรฎูญีย์	2
10.มีการประเมินครูเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้	1

จากตารางที่ 30 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมีข้อเสนอแนะเกี่ยว
แนวทางในการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุนและบุรฮานุด
ดีนอัลฮัรฎูญีย์มาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามว่า การสร้างความรู้ความเข้าใจ
และความตระหนักเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของ มุหัมมัด บิน สะหุณุนและบุรฮานุดดีน
อัลฮัรฎูญีย์ให้ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้เรียน การจัดกิจกรรมต่างๆที่มุ่งสร้างความเข้าใจ
เกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของ มุหัมมัด บิน สะหุณุนและบุรฮานุดดีน อัลฮัรฎูญีย์ จัดอบรม
ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนและผู้เรียนให้เข้าใจแนวคิดทางการศึกษามุหัมมัด บิน สะหุณุนและ
บุรฮานุดดีน อัลฮัรฎูญีย์ เป็นข้อเสนอแนะที่มี ความถี่ มากที่ สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารและครู
ร่วมกันสร้างหลักสูตร ที่เน้นแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุนและบุรฮานุดดีน
อัลฮัรฎูญีย์ โรงเรียนต้องส่งเสริมในการเรียนรู้ตามแนวคิดของที่เน้นแนวคิดทางการศึกษาของมุหัม
มัด บิน สะหุณุนและบุรฮานุดดีน อัลฮัรฎูญีย์อย่างเต็มที่ การให้ชุมชน หรือ หน่วยงานเข้ามามีส่วน
ร่วมในการจัดทำหลักสูตรที่เน้นแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุนและบุรฮานุดดีน
อัลฮัรฎูญีย์ อีกทั้ง มีการศึกษาดูงานตามสถานศึกษาที่ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุ
ณุนและบุรฮานุดดีน อัลฮัรฎูญีย์ และมีการประเมินครูเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้

6.3 ผลการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม

จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากนักวิชาการ ตัวแทนจากสมาคมโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม และตัวแทนจากสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 8 คน มีผลสรุปตามประเด็นแบบคำถามในการ
สนทนากลุ่มดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังของครูสอนศาสนาต่อการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุฮัมมัด บิน สะหูนและบูรฮานูดดินอัลซันญีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1.1 จำนวนของครูสอนศาสนาอิสลาม

จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า เห็นด้วยกับผลที่ได้สรุปออกมา จำนวนเพศหญิงจะมากกว่าจำนวนเพศชายในกลุ่มของครูสอนศาสนาอิสลาม เพราะปัจจุบันนี้มีผู้หญิงเยอะกว่าผู้ชาย ซึ่งไม่แปลกในการที่ครูผู้หญิงมีจำนวนมากกว่า สังเกตเห็นได้ว่าทุกโรงเรียนไม่ว่าเป็นโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนของเอกชนล้วนเต็มไปด้วยครูผู้หญิงมากกว่าผู้ชายเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นในปัจจุบันแล้วอีกอย่างเพศหญิงจะรักและสนใจในด้านการศึกษามากกว่าเพศชาย

1.2 ประสบการณ์และอายุของครูสอนศาสนาอิสลาม

พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยอย่างยิ่งกับผลที่ออกมา โดยส่วนใหญ่แล้วครูสอนศาสนาอิสลามจะมีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน อายุ 21-40 ปี เพราะโดยส่วนใหญ่แล้วครูสอนศาสนาอิสลามจะเรียนช้ากว่าปกติและเรียนอย่างละเอียด พร้อมสะสมประสบการณ์ โดยส่วนใหญ่แล้วครูสอนศาสนาอิสลามสอนโดยใช้หนังสือและประสบการณ์ควบคู่กันไป แต่ในปัจจุบันนี้เทคโนโลยีสามารถที่จะรันระยะเวลาในการให้ครูหาประสบการณ์จากช่องทางอื่นด้วยเช่นกัน ซึ่งอาจจะไม่ต้องใช้เวลาเป็นจำนวนมากหรือใช้เวลานานในการสะสมประสบการณ์

โดยภาพรวมเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุฮัมมัด บิน สะหูนและบูรฮานูดดินอัลซันญีกับการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมุฮัมมัด บิน สะหูนและบูรฮานูดดินอัลซันญีกับการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ประเด็นด้านผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วย เพราะว่าผู้เรียน คือ บุคคลที่เป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองที่ดี โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ส่วนด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นก็เห็นด้วย เนื่องจากว่า เป็นหลักสูตรแกนกลางในการศึกษาที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น มีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ สุบฮานะฮ์ วะตะอะลา มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด ﷺ มีความสมดุลด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

1.3 เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

เห็นด้วยกับผลที่ได้ คือ การศึกษาของมุฮัมมัด บิน สะหฺนูน ในด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นส่วนใหญ่แล้วจะเน้นในเรื่องของการยึดมั่นในศาสนาและจรรยา มารยาทที่ดีงาม เพราะว่าศาสนาอิสลามถือว่าศาสนาเป็นหลัก ศาสนาเป็นใหญ่ ซึ่งมุสลิมมีความ ภาควิชาใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ ให้อยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยความสันติสุข ดังคำกล่าวที่ว่า เพื่อสร้างประชาชาติ(อุมมะฮ์)ที่ดีดังคำรัสของอัลลอฮ์ ความว่า พวกเจ้านั้นเป็นประชาชาติที่ดีซึ่งถูกให้อุบัติขึ้นสำหรับมนุษยชาติโดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติสิ่ง ที่ชอบ และห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่ไม่ชอบ (อัลกุรอาน 3 :10) มีมารยาทที่ดีงามต่อเพื่อนและมารยาทที่ ดีงามในการดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างดี **ชัยยิดนาภิ อัลอัดดาส** กล่าวว่าการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ ผลิตกัลญาณชน มนุษย์ที่ดีมีคุณธรรม(ศอลิห) นั่นคือบุคคลที่มีจรรยา มารยาทอันงดงาม(อะดีบ) ส่วนแนวคิดทางการศึกษาของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ในด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ การศึกษา พบว่า เห็นด้วย เพื่อการยำเกรงต่ออัลลอฮ์ และเพื่อตอบแทนพระคุณของอัลลอฮ์ อย่างที่ ได้กล่าวข้างต้นว่าการที่ครูสอนศาสนาอิสลามนั้นเป็นการที่ให้นักเรียนรู้จักอัลลอฮ์และรู้จักทุกอย่างที่ เป็นอิสลามไม่ว่าเป็นทางด้านศรัทธาหรือปฏิบัติทุกอย่างล้วนอยู่ในแนวทางของอัลลอฮ์

1.4 ด้านหลักสูตรการศึกษา

ครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดด้านหลักสูตร การศึกษาของมุฮัมมัด บิน สะหฺนูนอย่างมาก คือ การบังคับผู้เรียนต้องศึกษาอัลกุรอาน และ หลักสูตรมาจากการบูรณาการระหว่างความรู้ทางโลกคุณชาและอาภิเราะห์ ซึ่ง โดยส่วนใหญ่ โรงเรียนที่สอนศาสนาควบกับสามัญจะเน้นในเรื่องของศาสนามากกว่าสามัญ ตรงนี้จะเป็นจุดเด่น ของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนรัฐไม่มีในส่วนนี้ เป็นการเรียนรู้ถึงโลกก่อนหน้านี้ โลกปัจจุบัน และ โลก ในอนาคต แต่ความจริงการศึกษาในทัศนะอิสลามเป็นการศึกษาแบบบูรณาการทั้งวิชาศาสนาและ วิชาการเข้าด้วยกันอย่างมีกฎเกณฑ์ และทั้งสองระบบจะแยกออกจากกันไม่ได้ ไม่ควรมีการแยก วิชาศาสนาออกจากวิชาสามัญหรือแยกวิชาสามัญออกจากวิชาศาสนา เพราะตามทัศนะอิสลาม นั้น ไม่ได้หมายถึงการศึกษาวิชาอัลกุรอานหรือวิชาศาสนบัญญัติเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึง การศึกษาทุกสาขาวิชาที่สอนตามทัศนะของอิสลาม แต่การแยกวิชาศาสนาและวิชาสามัญออกจาก กันนั้นเริ่มขึ้นในศตวรรษที่ 19-20 แห่งคริสตศตวรรษ เมื่อประเทศมุสลิมตกเป็นอาณานิคมของชาติ ตะวันตก ส่วนครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดด้านหลักสูตรการศึกษา ของบูรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ นั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวกับการอิมาน ความรู้ที่เกี่ยวกับ

สังคม เช่น การซื้อขาย การแต่งงาน เป็นต้น ความรู้ที่เกี่ยวกับจิตใจ เช่น การย่ำแครง ความรู้ที่เกี่ยวกับ จรรยา มารยาท และการถ่อมตนต่อเอกอัครลอส ซึ่งรายวิชาเหล่านี้จะเป็นการบังคับในรายวิชาที่ต้อง จัดให้มีการเรียนการสอนของโรงเรียน

1.5 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าครูอิสลามศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของมูฮัมมัด บิน สะหุณ พบว่า จะเน้นการสอนแบบบรรยาย ซึ่งเป็นการสอนที่ ผู้เรียนรับฟังและสามารถถามได้ บางครั้งผู้สอนมีงานให้กลับไปทำ มีการเขียนแต่ส่วนน้อยมาก ส่วนใหญ่นั่งฟังพอให้รู้ ซึ่งเป็นการสอนแบบเดิมในอดีต ทิ้งๆที่โลกปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นอย่างมากมายแต่เราก็ยังคงไว้ในการสอนแบบบรรยาย

1.6 ด้านผู้สอนและผู้เรียน

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดเห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ในความคาดหวังในด้านผู้สอน และผู้เรียน

ประเด็นที่ 2 ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมูฮัมมัด บิน สะหุณ และ บุรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2.1 แนวทางการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมูฮัมมัด บิน สะหุณ และ บุรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1. สร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องแนวคิดทางการศึกษาในอิสลาม

ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นพ้องต้องกันว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังขาดการสร้าง ความตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องแนวคิดทางการศึกษาในอิสลามของนักคิดมุสลิมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะแนวคิดทางการศึกษาของมูฮัมมัด บิน สะหุณ และ บุรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ได้ นำแนวคิดทางการศึกษาในอิสลามมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามที่ควรจะเป็น ความเห็นนี้สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความเห็นมากที่สุดว่าแนวทางในการนำมาประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมูฮัมมัด บิน สะหุณ และ บุรฮานุดดีน อัลฮัรณูญีย์ คือ สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนัก

เกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาของ มุหัมมัด บิน สะหุณุนและบุรฮานุดดีน อัลซัรญูญีย์ให้ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องความตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องแนวคิดทางการศึกษาในอิสลามกับผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนด้วย

2. สร้างความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

ผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนใหญ่เห็นว่า ในการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุนและบุรฮานุดดีน อัลซัรญูญีย์ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามคือการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนระหว่างชุมชนกับโรงเรียนเพราะทุกฝ่ายเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครอง

3. ให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องแนวคิดทางการศึกษาในอิสลามมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังขาดครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านแนวคิดทางการศึกษาในอิสลามร่วมในการสร้างหลักสูตร เพราะฉะนั้น การมีส่วนร่วมของครูที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องแนวคิดทางการศึกษาอิสลามในการสร้างหลักสูตรจะทำการกำหนดทิศทางของหลักสูตรได้โดยเฉพาะตามแนวคิดทางการศึกษาของนักคิดมุสลิมสองท่านคือ มุหัมมัด บิน สะหุณุน และบุรฮานุดดีนอัลซัรญูญีย์

4. สร้างหลักสูตรบูรณาการระหว่างศาสนาและสามัญ

ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สองหลักสูตรนั้นทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะประสบปัญหาในด้านงบประมาณ การบริหารจัดการ และบุคลากร ดังนั้น การบูรณาการหลักสูตรจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะจะช่วยลดจำนวนครูผู้สอน และมีงบประมาณเพียงพอในการพัฒนาอาคารสถานที่ และการบริหารจัดการ ตลอดจนผู้เรียนมีเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น และยังสามารถเดินตามแนวทางแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุน และบุรฮานุดดีนอัลซัรญูญีย์ที่เป็นแนวทางการศึกษาที่เน้นหลักสูตรบูรณาการ

5. โรงเรียนสร้างนโยบายที่จะนำแนวคิดทางการศึกษาในอิสลามมาใช้

ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า มุหัมมัด บิน สะหุณุน และบูรฮานุดดีน อัลซัรญูญีย์การที่จะนำแนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุน และบูรฮานุดดีน อัลซัรญูญีย์มาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมันมีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายโรงเรียน เพราะฉะนั้นโรงเรียนต้องกำหนดนโยบายที่จะมาเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุน และบูรฮานุดดีน อัลซัรญูญีย์ให้ชัดเจน

6. มีการประชุมติดตามอย่างต่อเนื่อง

ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า หลังจากได้มีการประยุกต์ใช้แนวคิดทางการศึกษาของมุหัมมัด บิน สะหุณุน และบูรฮานุดดีนอัลซัรญูญีย์ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผู้บริหารต้องจัดให้มีการประชุมติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อสามารถแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาดและพัฒนาเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ทางด้านการเรียนการสอนต่อไป

Prince of Songkla University
Pattani Campus